

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fl.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 24 cor
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un sir garmond:
odată 14 fl., a doua
ora 12 fl. a treia
ora 10 fl.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei“ în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

In Paresimi.

Preocupați singur de trebuințele noastre trupești, de interesele mărunte, cari ne privesc mai deaproape, ne îndepărtăm din ce în ce mai mult de idealul vieții cu adevărat creștinești. Trăim viața altor popoară, cari nu se pot mândrii cu numele de *creștin* și mărturisim numai cu buzele sfânta noastră credință. Dacă ne-am examina mai cu dinadinsul toate colțurile ascunse ale sufletului nostru, foarte adesea am avea ocazie, să ne întrebăm: întrucât anume ne deosebim noi de păgâni și vameși?

Biserica, cunoscând prea bine slăbiciunile noastre omenești, a ținut seamă de aceste — și s'a îngrijit întotdeauna, să folosească prilejurile cele mai bune, pentru a ne ridica din toropeală și a ne sili, să ne îngrijim și de sufletul nostru, pe care se pare, că l-am dat, de atâtea ori, uitării.

Zilele sfinte, prin cari trecem

sunt chemate pentru a ne reînoui sufletește, curățând toată uriciunea și murdăria. In aceste zile sfinte, glasul chemător al clopotelor sau al toacii răsună mai cu stărnință. Biserica își deschide larg porțile, pentru a adăposti și ocroti, pe toți cei ingreunați, ușurându-le povara și oferindu-le comoara mângăierilor sale.

După cum lucefărul premerge soarelui, tot astfel zilele aceste de pocăință și reculegere sufletească sunt preludiul strălucitei sărbători a Invierii.

Ne putem noi apropia de lumina orbitoare a Celui înviat din morți, așa cum suntem, cu sufletul încărcat de păcate și cu conștiința tâmpită aproape?

Ne putem înfățișa la masa bogată și strălucită, neavând haină de nuntă?

Ne putem ridica ochii spre izvorul luminii și al curățeniei, câtă vreme noi am slujit adesea întunecului și păcatului?

*

La sunetul chemător al clopotelor, la glasul sfios al toacei, sufletul nostru se deșteaptă, tresărind din toropeala lui. Ochii nostri, deprinși a primi și a se delecta numai în lumea din afară, se întorc acum *înlăuntru*, examinând cărările tănuite ale sufletului nostru, chemând la viață glasul amuțit al conștiinței.

Incepe a se face încetul cu încetul lumină și orânduială în interiorul nostru.

Viața are cu totul o altă înfățișare acum, când o privim cu ochi sufletești, când glasul trezit al conștiinței ne întovărășește toate porțile lucrărilor noastre.

Privită viața prin pisma credinței, ni-se micșorează înainte de toate, dragostea exagerată pentru persoana noastră, egoismul, care pare a ne fi motorul tuturor acțiunilor; se micșorează în aceeași vreme și prea marea alipire pentru tote acele bunuri pământene, asupra cărora ne-am oprit de atâtea ori privirile. Acum le vedem mai puțin

FOIȚA.

Comoara *).

Dăduse Dumnezeu, eri noapte, o ploaie blagoslovită; și când zorile pregăteau răsăritul soarelui imbujeat, pe un cer senin și tăcut, am eșit din oraș și-am luat drumul la Cursești.

Intr'o trăsură era prefectul, primarul și revizorul școlilor; în alta erau cu mine doi profesori; în a treia erau deputații județului.

Abia se înșirase convoiul, în goana cailor alungați de pocnirile vizitilor, când am zărit pe moș Gheorghe, oprit în marginea drumului, cu căciula în mână, uitându-se cum pieriau ca vântul pe dinaintea lui.

* Din volumul Dnui Sp. Popescu „Zori de laie” nuvele și schițe.

Moș Gheorghe ne văzuse când am pornit ieri dimineață la Cursești, însă el nu știe unde anume am fost și văd bine c'ar voi să aflu dela mine ce-a căutat la țară boerimea dela târg.

— V'am văzut. Unde vă duceți atâta boerime?

— La Cursești, moș Gheorghe, răspund ei.

— La Cursești?! întrebă el din nou, cercetând cu ochii văzduhul din partea Curseștilor. Tocmai la Cursești!... și v'ați dus, zău, tocmai acolo... ați luat valea Racoviței, ați apucat ceală, pe urmă hăisa, v'ați suit în deal și-ați dat apoi în coasta Curseștilor... am fost eu peacolo, știu!... Și ce-ați căutat pe acolo? că știu eu!... n'ați fi dus niscai parate la sărăcime! știu eu!... boerii au mână de luat, dar nu de dat...

Moș Gheorghe râde și mă bate ușor pe spate. În răsul lui blajin eu îi văd inima lui: Vrea să vadă dacă mă supăr eu, sau nu. Și dacă mă bate pe spate, parcă mi-ar zice: „Nu te supăra!... știu eu, că boerii sunt și

ei de tot neamul, cum fi și românul: Unul așa, altul altmintrelea!...”

— Degeaba, moș Gheorghe, dta nu mă poți supăra! zic eu.

— Ferească Dumnezeu, nepoate, n'am vrut să te supăr!... mai de treabă de cât boerii nici că se află!...

Moș Gheorghe râde și mă bate din nou pe spate tot cu înțelesul dintăiu.

— Ei iacă, moș Gheorghe, zic eu, nu mă supăr și pace.

— Ia să lăsăm gluma, nepoate, și spune-mi, te rog, ce-ați căutat la Cursești? ori nu se poate?

— Ba se poate, moș Gheorghe.

— Apoi, dacă se poate, de ce nu-mi spui?

— Am găsit la Cursești, moș Gheorghe, am găsit... o comoară!

Vorba asta, spusă de mine, la urechea lui moș Gheorghe în taină după ce m'am uitat împrejur, îl facu să-și deschidă ochii mari, să se puie pe gânduri și să se uite lângă în ochii mei. Eu i-am spus cu atâta

strălucite; farmecul și atracția lor a pierdut mult; înțelegem acum pe deplin, că toate aceste bunuri atât de căutate și iubite nu sunt decât mijloace pentru ajungerea binelui suprem și nici decum: *șintă*.

Deodată cu micșorarea dragostei pentru persoana noastră, iubirea noastră se resfrânge, în mod foarte natural, mai cu prisosință asupra semenilor noștri. Iubirea deaproapelui este acel înălțător sentiment, ce ne pătrunde în suflet, îndată ce am alungat de acolo egoismul și amorul propriu.

Vedem lumea și viața cu totul în alte colori.

Cu cât se reduce alipirea noastră pentru lucrurile pămâtenne, cu atât crește dragostea noastră pentru sufletul nostru. Deosebiriile dintre oameni dispar ca prin farmec; ne vedem cu toții fiii aceluiaș părinte, fără a cărui știre nu ni-se clatină un fir de păr.

Sgomotul vieții de toate zilele ni-se pare banal acum; ne vine să ne astupăm urechile, ca să nu ne conturbe în meditațiile sfinte, în liniștea supra-pământească, ce pare a se sălășlui în sufletul nostru, sbuciumat de atâtea patimi.

Liniștea aceea, ce începe a se înstăpâni pe sufletul nostru, e dovada cea mai sigură, că un nou suflu de viață s'a sălășluit în noi.

Ne simțim mai buni, mai fericiți, ca scăpați din marginea unei prăpastii, în care era cât p'aci să ne prăbușim.

În această stare sufletească, când adâncim tainele conștiinței noastre, și ne dăm seama de tot ce e rău și ce e bine în ființa noastră, suntem în stare să judecăm foarte amănunțit *adevărată* noastră valoare. Căci nu partea strălucitoare, ce o arătăm lumii constituie valoarea, omului, ci sufletul și comorile lui.

Să ne îngrijim și de hrana lui, ales în aceste zile sfinte, ca să ne apropiem cu sufletul curat de strălucita sărbătoare a Învierii.

Un obicei rău.

La obiceiul de a colecta pentru sf. biserică prin trimiterea unor oameni prin țară, îmi permit a-mi face observările mele. Procedura aceea se poate să fie practică, dar nici decum nu e folositoare pentru:

1. Oamenii sunt sătni de atâția colectanți, cari sub diverse pretexte și atât de des bat la ușile lor, încât azi și-se pare că o biserică nu se poate edifica fără de colecte prin țară.

2. Colectele acestea ce e drept pot să aducă bisericilor sărace sume frumoase, dar unde rămân procentele colectanților și spesele lor, cari, de multe ori să ridică peste suma ce o primește biserică. Dintre colectanții cari au umblat pela uși au fost și de aceia, cari primeau jumătate din suma adunată plus spesele.

3. La acestea să mai adauge nesinceritatea comunității bisericesti, carea trimite colectanții pentru un scop, dar au altul rezervat.

Așa d. e. în zilele trecute au umblat colectanți din o parohie pentru zidirea unei biserici. Eu, carele din întâmplare cunosc aceea parohie, că are o biserică destul de bună și cuprinzătoare, am întrebat pe oamenii colectanți, că pentru ce umblă la colectat când biserică lor nu are lipsă de milă, la ce ei mi-au răspuns, că „le trebuie bani pentru îngrădirea școlii, curții parohiale și a cimitirului, iar din rest să formeze un fond pentru *oare când* — cerând lipsa să se edifice biserică”. Unde am ajuns cu sinceritatea colectelor prin țară! Sunt unii cari îndemnați de invidie pentru colecta strânsă unei biserici într-o adevăr lipsită nu să sâsească ca sub titlul că adună bani pentru sf. biserică, adună banii pentru alt scop, dând astfel poporul la cerșitorie îndată ce i-se cere ceva jertfă. Prin astfel de procedură scopul colectelor să abate foarte mult și ușile multora nu se deschid colectanților, ori dacă se deschid, atunci obvine cazul amintit în „Unirea” când un preot a scos afară din casă pe doi cari umblau la colectat pentru sf. biserică.

4. Umblarea după colecte se pare că devine un ce necesar la popor, carele nu atât din milă pentru sf. biserică, cât mai mult pentru a-și procura și-și un venit și a cunoaște lumea, incontinuu molestează pe preotul lor cu pretenziunea de a umbla și ei prin țară după milă.

5. Ce primește întrebarea On. Redacțiunii a Unirei că oare n'are umblarea aceea prin țară și un efect demoralizător pentru colectanți cutez să afirm, că da! are efect demoralizător nu numai pentru colectanți, ci de multe ori și pentru poporul pe

dinadins prefăcut încât l-am încredințat cu totul. Auzise el vorbă din bătrâni, că odată, pe vremea lui Ștefan-Vodă, ar fi venit lifte străine pe Racova, și când au văzut, că-i bate și că li-e de-a scăparea, ar fi îngropat care cu bani și-ar fi fugit cu nepus în masă în pădurile Chițocului. Multă lume cu vremea a tot căutat ca să-i dezgroape; dar erau bani de haram și de lifță și s'au tot afundat în pământ și nu i-au mai găsit nimeni până în ziua de astăzi. Acum el își da cu gândul, că poate boerii de aceea aleargă cu duimul, în goană năpraznică: Prefectul a auzit, o fi dat poruncă să nu s'atingă nimeni de hruba vrăjită, o fi având iarba fierului cu el, și... „norosul pune său în carne grasă!”

— Nu și-o face! spune moș Gheorghe, o fi dat norocul acesta peste d'oastră... de aceea zoreau jandarmii caii de prăpădeau pământul?

— Apoi cum socotești, moș Gheorghe?

Nu mă rabdă inima să-l amăresc mai mult și încep să râd.

— Cap de om bătrân! spune el, lovindu-se cu palma peste frunte și răsând de dânsul singur.

* * *

— Ți-aduci aminte, moș Gheorghe, ce vorbeam noi despre carte și despre școala?

— Ei! când... ne-am ciondănit noi amândoi și eu gândeam, că n'ai o doagă! ha-ha! ce și-e și cu omul nătâng!... zău, oiu

avea și păcate... credeam... pe urmă am văzut eu, că dta mă aduceai la brazdă!

— Ei bine, moș Gheorghe, folosește omului știința de carte?

— Cum se nu folosească, nepoate!... că dacă știe omul carte, apoi i-se deschide, cum am zice, capul... e hei!... să știu eu cartea!...

— Moș Gheorghe, ai văzut dta multe cărți în viața dta?

— Cum să nu văd! chiar la dta, dulapul cea plin... o fi acolo toate limbile... mă rog, câte limbi știi dta? fi fi știind douăsprezece limbi?!... cred eu! cât e țara de mare, nu te-o fi întrecând altul!

— Nu unul, moș Gheorghe, dar sute de oameni mă întrec în limbi și în învățatură. El rămâne cu desăvârșire mirat, când aude una ca asta.

— Nu-i adevărat, nepoate, că eu am vorbit de multeori cu cine mă întâlneam, și toți: Primarul, notarul, părintele, toți spun, că ești învățat cum nu se mai pomenește! cine are mă rog, atâtea cărți ca dta?

— Dar, dta, moș Gheorghe, ai văzut par'că și la alții cărțile lor?

— Ei, de unde!

— Apoi să vezi întâiu și apoi să zici cine-i mai învățat!

— Și, zău, au alți mai multe cărți decât dta?

— Harabale, moș Gheorghe! să încarci harabale de șase boi să nu le poată urni din

loc! Sunt oameni, cari au un dulap mititel ca al meu, dar alții au câte șapte-opt dulapuri ticsite de cărți și dulapuri de trei-patru ori mai mari decât al meu!

— Măi-măi-măi!

Moș Gheorghe elătină din cap, se gândeste, își face socoteli și pe urmă spune:

— Multă bătae de cap, și multe parale!

— Știută! moș Gheorghe, ba sunt oameni, cărora nici nu le dă mâna să cumpere atâtea cărți, câte le cere inima!

— Cred, e'or fi, nepoate!

— Decât, să vezi: În orașe lumea face tovărășie la cumpărat cărți; pun mână dela mână toți cari vor să citească, cumpără cărți, le pun într-o casă deosebită, s'adună cu toții acolo, s'așează la mese anume și citește, care-și ce carte vrea, care-și ce învățatură nouă vrea să găsească. Fiecare om numai să vrea, citește o sumedenie de cărți și-l ține foarte puține parale. În orașele mari de tot, chiar guvernele cumpără cărți și dă voie ori și cui să vie să le citească fără parale. Năvălește lumea ca la o comoară nesecată: Fiecare vine și ia cât îi trebuie ca să-și îmbogățească sufletul cu cunoștința lumii și a vieții; fiecare vine și învață a trăi traiul adevăratei vieți omenești.

— Ce spui dta, nepoate!... la târg... raiul pe pământ! nici tu muncă, nici tu grijă... și păcat le-o fi de nu s'or folosi de viața asta! Lor le dă mâna să stea cu cartea în

unde se învârt ei, căci unii dintre colectanți au numai că-și permit beții și alte păcate, dar propagă și învățături greșite fie direct fie indirect. — Unii dintre colectanți „sfătoși” fiind, să laudă cu „noua lege” ce e pe la ei și spun cu fală cum un *posădit* a stat la dispută cu preotul lor, carele nu l-a putut convinge despre adevărul credinței noastre.

În urmarea acestora trebuie să luptăm contra datinei de a colecta prin țară trimițând oamenii și să dedăm poporul la jertfe pentru sf. biserică și instituțiunile ei, iar atunci când i-se impun greutăți ce trec peste puterile lui, să recurgem la Prea Vererata Superioritate, carea convingându-se prin organele sale subalterne despre starea adevărată a lucrului, va propune respective recomandă prin circular facerea colectei în biserică prin preoțime și astfel vom scăpa poporul de multe rele la cari îl duce datina aceasta deositoare iar pentru biserică lipsită se va face o colectă mai cu control și mai creștinește.

Să ne opunem acestei datini și pentru aceea, ca nu cumva să se întâmple și în biserică noastră ce se întâmplă în biserică reformată din Ungaria, unde conținea de a colecta prin țară să licitează și cel ce oferește mai mult ajungând în posesiunea dreptului își trimite agenții săi, cari molestează poporul prin mijloace iertate și neiertate numai să poată ajunge la un câștig cât de mare, făcând din un scop nobil neguțătoresc și urât.

Silian.

Fondul pentru masa studenților dela institutele din Blaj. Socotile pe anul 1911 la fondul acesta arată o avere de aproape 36 mii cor. adunată aproape numai din colectele și contribuiriile celor ce știu cât de greu e să rabzi foame

când ai să înveți. Intratele anului 1911 au fost de 4696 cor. ieșitele de 1584 cor. iar averea la sfârșitul anului 1911 de 35952 54 cor. Între intratele anului se remarcă contribuiriile unor institute de credit, cari își țin de datorință să contribuie an de an din cota pentru scopurile de binefacere în favorul acestei instituții umanitare; — mai sunt contribuiriile în sumă de 170 cor. a dlui Silviu Damian din Orăștie; de 50 cor. a dlui Alexă Pocol din Baia mare și diurnele câtorva membri ai directorului fundațiunei Șulotane. Totalul colectelor și contribuiriilor anului 1911 se ridică la suma de 200218 la care adăugând sume de 1000 cor. dăruită acestui fond de văd. Aneta Zahan, în amintirea repausatului ei fiu Vasile, fost elev al școlilor noastre, — dă suma de 3000 cor. din care de abia jumătate se cheltuiește pentru prânzurile gratuite, astfel că față de anul 1911 fondul acesta arată o creștere de peste 3000 cor.

La chestia postului. S'a lansat în „Unirea” idea că disciplina postului în biserică noastră răsăriteană ar trebui steavă ori cel puțin modificată în sensul cum este de present în biserică romano-catolică. Ca motiv s'a invocat nu prepararea că preoțimea în genere nu postește și prin urmare nu poate să impună nici prin cuvânt poporului o obligațiune de sub ținerea căreia dânsa s'a subtras.

Nu voesc să discut chestia dacă e adevărat motivul invocat sau nu, țin însă să constatez că dacă un astfel de motiv Pam socoti suficient, și alte porunci bisericesti s'ar putea modifica ori șterge pentru-că o parte din credincioși nu le observează. Presupunând chiar că ar fi adevărat ceea ce nu să poate concede, totuși nu ar fi lucru prudent să se dărme o instituțiune adânc concreșcută cu

temelia bisericii noastre. Și cui ar folosi înnoirea aceasta? Ar ridica de pe conștiința celor puțini cari nu postesc o greutate ce li apăsa, în schimb ne-am apropia mai mult de biserică romano-catolică ori greco-catolică maghiară și nimic mai mult. Majoritatea poporului nostru credincios obicinuit din moși și strămoși cu postul — afară de unele ținuturi în cari observarea strictă a postului e aproape imposibilă din lipsa articilor de prima necesitate spre alimentarea cu bucate de post, cum sunt părțile muntoase și afară de locuitorii orașelor — ar primi cu resens aceasta înnoire întocmai cum o parte din catolicii latini nu au suferit să se publice decretul papal despre reducerea sărbătorilor, și așa în loc de îndestulare s'ar provoca numai turburarea între credincioșii bisericii noastre.

Apoi și din motive economice n'ar fi de recomandat o astfel de înnoire. Prin modificarea disciplinei postului s'ar împinge poporul spre un mod de alimentare mai costisitor fără de nici o cauză, după-ce e lueru știut că nu e mare deosebirea între post și traiul comun și că chiar confesiunile cu cari locuim împreună și cari nu au obligământul postului din motive economice și-au introdus anumite zile de post după rital orientat. Iar între credincioșii noștri, o spun aceasta din praxa ca confesar, obvin nu arare-ori casuri că persoane în etatea cea mai înaintată și tineri, nu au căleat nici o singură dată în viață porunca postului. Ce se ține de clasa cărturarilor, știința a descoperit preparate vegetale cari pot suplini într'u toate grăsimile animalece atât de scumpe în zilele noastre*)

În urmarea acestora modesta mea părere este că între impregiurările de față o modificare a disciplinei postului e neoportună,

*) Cât costă preparatele acele? Culeg.

mână; dar la noi, te lasă munca? mai ai vreme, socotești?

— Cum să n'ai vreme, moș Gheorghe?
— A ha! mi-te dai și mătăluță după boeri! te-am prins cu mâța 'n sac?
— Nu mai prins, moș Gheorghe.
— Las că știu eu!
— Ce știi, moșule?
— Toți ziceți, că suntem leneși..
— Ferească Dumnezeu, moș Gheorghe!
— Apoi, cum spui dta una ca asta, că noi avem vreme de cetit?

— Aveți, moș Gheorghe!
— Las' că vă știu eu!.. îți dă mâna să te duci, colo, să te plimbi cu faitonul cu patru cai înșirați, să vezi oamenii ca oile pe câmp, apoi că-s leneși..

L'am supărat pe moș Gheorghe. fără să vreau, și chiar mă tem, că n'oiu putea-o scoate, data asta, la nici un capăt! Norocul meu, că ne chiamă la masă; el îi încredințat, că nu ști care boer dela tribunal, i-ar fi zis astăzi, la un proces, unde a fost martor, că „țărani sunt leneși și bețivi!”

După masă ne punem iar la taifas; moș Gheorghe îi mai însemnat decât înainte de masă. Nu mă slăbește de loc: Să-i spun ce-am făcut la Cursești.

— Ți-oi spune, moș Gheorghe, zic eu, dar mântuim întâiu vorba noastră..

— Las o încolo, intrerupe el, că ne sfădim amândoi!

— N'o las, moșule, că lucrul neisprăvit, îi mai bine să nu se fi început.

— Bine; dar să nu mai spui, că „țărani sunt leneși și bețivi!”

— Apoi, vezi, moșule, cum ești? am spus eu, că țărani sunt așa și pe dincolo?

— C'apoi atâta ar mai trebui!

— Apoi atunci de ce te legi de mine!?

— Eu nu mă leg de dta! dar mi-i nu știu cum, când îmi spui că țărani au vreme să citească!

— Să facem o socoteală, moș Gheorghe.

Fața lui moș Gheorghe iar se înseni-nează. Eu știu ce are el în gând acum: A găsit prilej bun ca să-mi dovedească mie și eu să spun la „boerul dela tribunal” și la

toți boerii că el nu-i nici leneș, nici bețiv și că a făcut rău acela, de i-a aruncat așa ponos în obraz.

— Ei iaca să facem, zice el.

— Îi drept, moș Gheorghe, că din zori și până în noapte răscolim pământul, ori îi tundeți, pe foc de arșiță și, de v'apucă vremea, chiar pe vreme de ploaie. Îi drept, moș Gheorghe, că atunci când lași deoparte sapa, ori secera, ori coasa, ca să te mai răsuflă, mai degrabă îți vine să storci cămașa de sudoare decât să iei o carte să citești!

În ochii lui moș Gheorghe văd o lăcomie nemăsurată, care soarbe fiecare cuvânt al meu. Iar sufletul lui, rănit la vorba auzită la tribunal, din gura unui boer, se umple de balsam tămăduitor și împăcător.

— Ei, vezi?! zice el apucându-mă de mână, singur dta spui — că eu nu te-am tras de limbă — precum că țărani n'au vreme nici să mănânce, dar mi-te să citească! Bine-ar fi să ai vreme să citești și tu, ca să știi și tu ce-i pe lume! dar unde-i chip? când să citești?... și cine să-ți citească?

NEUMANN M.

furnizor imperial & regesc cameral și de curte,

Cluj, piața Mátyás király 14.

Pardesiu dela 32 Coroane în sus.

(46) 4-44

Mare asortiment de vestminte bărbătești, de juri și de fete.

Catalog se trimite gratuit și francat.

Costume de modă dela 36 Cor. în sus.

iar cei ce nu observează postul să-și împace conștiința cum vor afla de bine eventual chiar postind o zi sau două la săptămână în posturi, lăsând însă în pace și ne turburată conștiința mulțimii credincioșilor care nu dorește o schimbare a disciplinei postului, aducându-și aminte de cuvintele Apostolului: *dacă mănecarea scandalizază pe fratele meu, nu voi mănca carne în veci ca să nu scandalizesc pe fratele meu.*

Omieron.

Corespondințe.

Sinodul de primăvară al districtului Morlăcii.

Sinodul de primăvară al districtului Morlăcii, s'a ținut în parohia Ciucea, Joi, în 21 Martie c. n. Ședința sinodală s'a început la orele 9 a. m. printr'un avântat cuvânt de deschidere rostit de vrednicul protopop districtual Ioan Pop, prin care își exprimă bucuria că frații preoți s'au prezentat în număr complet. Amintește despre rezultatul misiunilor populare ce s'au ținut anul trecut la Morlăca cu prilejul sinodului și se bucură, că și acum vor avea preoții ocazie să îndeplinească aceleași lucrări. Crede că și misiunile populare, ce se vor ține în Ciucea vor fi încoronate de aceleași mari succese. Atrage atenția preoților asupra momentuoaselor chestii ce vor fi a se debate și declară ședința deschisă.

Se face eiectarea taxelor pentru fondul exactoratului. Apoi preotul Septimiu Pop citește disertația sa despre „Unitatea în rit și disciplină“, care se trimite „Unirei“ spre publicare.

Trecându-se la eventuale propuneri, preotul Septimiu Pop aduce în discuție chestia înființării episcopiei gr. cat. maghiare și propune următoarea moțiune:

Preoții districtului Morlăcii, întruniți la sinodul de primăvară, luând la desbatere chestia înființării unei episcopii gr. cat. maghiare, au adus următoarea

Hotărâre.

1. Protestează în modul cel mai solemn contra tendințelor de a încorpora la numita episcopie parohii aparținătoare provinciei mitropolitane de Alba-Iulia.

2. Protestează contra tendințelor de a servi biserica noastră ori-cărora interese politice.

3. Se declară solidari întru toate cu pașii întreprinși de vrednicii arhieriei ai bisericii române gr. cat. — jurându-le încredere și alipire neștrămutată.

Sinodul primește moțiunea cu unanimitate și cu mare însuflețire.

On. Petre Agrișan din Bociu propune să se oprească pe viitor folosirea beuturilor spirituoase la funcțiunile bisericești. După o discuție mai îndelungată sinodul aduce următoarea hotărâre:

1. La nici un fel de funcțiune bisericească, cum e la feștanie, botezul pruncilor, înmormântare și maslu — să nu se folosească nici un fel de beătură spirituoasă, nici ca material liturgic, nici ca beătură pentru persoanele bisericești și pentru cei prezenți. Persoanele bisericești sunt oprite de la participarea la funcțiuni unde se servește beătură spirituoasă.

2. Ce privește prinosul dela cununie, sinodul decide că la „ridicarea“ prinosului să nu se ridice altă beătură decât 1—2 dl. de vin ca paus, astfel de beătură, ori vin în

quant uai mare nu e iertat să se „ridice“ la prinos.

3. Sinodul decide ca pe teritoriul districtului să se serbeze numai sărbătorile însemnate în Calendarul „Unirei“ cu litere roșii.

4. Toate aceste deciziuni se vor pune în praxă într-o Duminică anumită în toate satele, prin cetirea circularei protopopești ce se va da în acest senz.

5. Celelalte districte sunt rugate să aducă deciziuni la fel.

Tot păr. Petre Agrișan propune ca sinodul să adereze la memorandumul cunoscut al bienaliștilor. Și asupra acestuia se înțelege o vie discuție, primindu-se propunerea protopopului, de a se subscrie memorandumul bienaliștilor cu următoarea clauzulă:

„Preoțimea districtului Morlăcii, întrunită în sinodul de primăvară, primește memorandumul prezent și îl declară de al său cu singura observare: că nu poate încuviința organizarea unilaterală a unui congres bienalist, ci propune, ca venerata superioritate să ia măsurile de lipsă pentru convocarea unui congres preoțesc general, iar întrucât asta nu s'ar putea duce în îndeplinire, să se convoace în toate diecezele sinoade diecezane, cari pe lângă acceptarea justelor pretenziuni ale memorandumului; să ceară cu stăruință regularea definitivă a congruei la suma corespunderă stărilor actuale de traiu și a poziției însemnate ce o ocupă preoțimea în societate“.

Cu acestea s'au terminat agendele sinodului, după care s'a purces la designarea confesarilor, a preoților cari vor colabora la misiuni, după care protopopul închide ședința, iar preoții s'au mărturisit la confesarii designați. Lucrările sinodului s'au terminat abia la orele 2 p. m. Pe drumul de țară al Ciucei în acest timp au și început a veni

— Așa-i, moș Gheorghe!

— Ei, vezi?!

— Văd, moș Gheorghe. Eu nu zic altfel; dar știi dta că Românul zice: Nu mi-oiu trece vremea tocmai în vremea muncii. Cum? este și o vreme care nu-i „a muncii“?

Moș Gheorghe începe în sfârșit să râdă.

— A ha! spune el, dând din cap, înțeleg! înțeleg eu unde ai vrut să mă aduci!.. Așa-i!

— Toată vremea anului ti vară, moș Gheorghe?

— Știută că nu!

— Toate zilele anului muncesc oamenii?

Moș Gheorghe iar se pune pe gânduri și dă din cap deznădăjduit. Iar l-am măhnit! El crede că mie îmi pare rău că țărani nu muncesc și sărbătorile și de aceea încep tot eu:

— Dumnezeu a lăsat sărbătorile pe lume pentru odihna trupului și pentru căutarea și hrana sufletului!..

Cu aceste vorbe l-am împăcat din nou pe moș Gheorghe.

— Bine-ar fi, zice moș Gheorghe înduioșat, bine-ar fi, nepoate, să-și caute lumea și de suflet!.. și-ai găsit!.. ti rea lumea, nepoate! unii îndrăznesc și sf. Duminică de se furișează la muncă!

— Și-i mare păcat, înaintea lui Dumnezeu, să muncești trupul și Duminică, moș Gheorghe.

— Cum să nu fie nepoate! că și Dum-

nezen s'a odibnit o zi pe săptămână, când a făcut lumea! nu faci nici o procopseală cu muaca de Duminică!

— Ei, vezi moș Gheorghe? n'ar fi mai bine să stea omul Duminică să-și odihnească trupul și să-și caute de suflet? n'ar fi mai bine să citească ceva?

— Cum să nu fie bine! dar vezi că nici asta nu se poate: Vii la sfârșitul săptămânii rupt de muncă... de carte să-ți mai ardă?!

— Ai dreptate, moș Gheorghe! dar ia să luăm noi seama: Se folosește omul de sărbătoare ca să-și odihnească trupul? cum își trece el sărbătoarea? stă el locului, sărbătoarea? dorm cu toții măcar un ceas două, ca să-și vie trupul în fire?

— De unde! nici la biserică nu se duc, nici trupul nu și-l odihnesc! Umblă de colo-colo și așteaptă să deschidă cărciumarul!.. aicea ai o leacă de dreptate: Se dau cu gura în vânt!.. după taifasuri, după beătură, după sfadă și după zăzanie! Mai bine ar sta colo, acasă, ori, dacă se duc la cărciumă, ce-ar fi să fie cu vorbă bună și cu frații!.. dar nu! s'au ticăloșit o seamă de oameni: Caută numai ceartă!.. cum or bea un pahar două se sue deavolul, Doamne iartă-mă, la cap și buclucul gata!

— Ei, moș Gheorghe! n'ar fi mai bine, decât să s'adune la cărciumă, să stea omul acasă sărbătoarea și să citească, dacă știe

carte, ori să s'adune mai mulți la unul care știe, să asculte cum citește altu?

— Ii greu, nepoate!

— Ii greu, moș Gheorghe, pentru că nu-i deprindere; dar ia să se ia deprindere!.. atunci n'ar mai fi greu!

— Așa-i Românul!.. la lucruri bune nu s'adună, dar la lucruri rele, la beătură, la ticăloșie nu-i găsești păreche! (Va urma)

CLOPOTUL.

În metalică-i cântare
Plânge trist, tânguitor...
Pune 'n tainică vibrare
Sufletele tuturor...

Toți întreb' apoi ascultă
Să 'nțeleagă cei și cum?
Doară e vr'un cânt de nuntă,
Ori de-al veșniciei drum?...

A văzduhului largi câmpuri
Linistite și tăcute
La mistericele-i cânturi
De fiori sunt străbătute.

Ca un junghiu, ca o durere,
Peste sumbrele coline,
Undulează până pier
Cântul tristelor suspine...

Alex. Barbulescu.

Români dela munte cu desagi de merinde în spate pe 3 zile. Au venit să ia parte la misiunile populare, ce se vor începe în astă seară.

Misiuni populare.

Cu ajutorul bunului Dumnezeu ciclul misiunilor populare sa început din nou. În 14 a. l. c. parohia Alecușului (tr. Bii) a avut un adevărat praznic, ce a ținut trei zile până în 17 Martie 1912.

La început poporul nu s'a adunat în număr mare, dar pe încetul bisericuța nu mai avea unde să li adăpostească și așa o mare parte a fost silită să stea afară și să asculte de acolo. Din satele învecinate singur Vale săseni în frunte cu părintele Tufan au făcut procesiune în ziua ultimă. Poate timpul nefavorabil a împedat satele celelalte de prin prejur să nu vină la acestea misiuni sfinte.

Propovăduitorii cuvântului sfânt pâr. Ștefan Roșian profesor la sf. teologie și Sever Ioan Frățilă preotul Ciufudiului, au plecat însoțiți de lectorii Ioan Boteiu și Leon Târnavan în 14 a. l. c. Dintre preoții districtului ce au fost adunați cu ocaziunea sinodului ținut în 14 a. l. c. au rămas să asculte sântele misiuni și mărturisirile credincioșilor Alimpu Costea, Spini, George Tufan, Valeasasului, Vasile Mărginean, Bia, Ioan Gligor, Sănmiclaș, Ioniță Brad, Pânade, Eugen Circa, Sănbenedic și Victor Barna, Jidveiu.

În prima seară la început Alecușenii au putut auzi vorbele dulci și de aur ce se desprindeau de pe buzele părintelui Roșian. După cum am amintit mai sus la început, la cele două predici, poporul nu a fost așa mult, dar îndată ce s'a lăsat vestea misiunilor, bisericuța nu mai avea unde să li sălășuiască. În decursul celor trei zile oratorii au vorbit alternative, împărțind medicina de lipsă pentru vindecarea ranelor din suflete.

În vorbirea de încheiere Pâr. Roșian spune mulțimii să țină cu sfințenie ceea ce ia învățat. Îndeamnă femeile să facă o reuniune pentru înfrumusețarea bisericii, le spune se țină la credință, limba noastră scumpă și la obiceiurile bune.

Vorbirea o încheie cu un citat din a II Lege, că dacă vor împlini toate ce li-a spus să va scobori binecuvântarea lui Dumnezeu peste ei.

Părintele protopop Iosif Lita, care a fost de față în tot decursul misiunilor mulțumește în locul prim Părintelui mult iubit Dr. Victor Mihaly pentru binecuvântarea părintească, în locul al doilea mulțumește pâr. Ștefan Roșian și pâr. Sever Ioan Frățilă pentru osteneala și sarcina grea ce s'au luat asupra lor, din dragoste ferbinte față de credința sfântă și neam. Împloară darul lui Dumnezeu ca să le răsplătească și să li țină la mulți ani. Pâr. local Georgiu Micu roagă credincioșii, să sapsă adânc în inima lor învățăturile sfinte ce le-a auzit și li sfătuiește să puie umăr la umăr și să ridice în locul bisericuței de azi o casă frumoasă și deamă pentru mărirea lui Dumnezeu. Mulțumește părintelui protopop, misiunilor și tuturor ce au fost de față și dorește ca hotărârile bune, ce le-au luat credincioșii în vremea acelei nunte sufletești, să le și aplice în viața de toate zilele.

Ionel.

Reviste.

Revenirea guvernului Khuen. Incurcătura situației politice o mărește încredințarea fostului ministru-president, ca să înceapă nouă pertractări cu șefii opoziției. Khuen a și început pour-parleurile, că pe ce bază și cu ce rezultat nu se știe, dar nici ghici nu se poate. Khuen a demisionat pe motivul, că Viena n'a acceptat angajamentul lui față de kossuthiști de a norma prin o rezoluție a Camerei dreptul de dispunere al Coroanei asupra rezerviștilor. Partidul muncii însă a adus după demisionarea guvernului o nouă hotărâre, că ține la aceea rezoluțiune și nu e aplicat a sprijini alt guvern, decât pe acela, care ia din nou angajamentul guvernului Khuen.

Acum e următoarea curioasă situație. Cine va ceda? Coroana ori parlamentul? Din împrejurarea, că din nou a fost încredințat Khuen, ca să pertracteze cu opoziția s-ar părea, că a cedat Coroana. În adevăr însă Khuen n'a fost designat de ministru-president, ci numai, ca se pertracteze cu șefii politici. E evident, că Monarhul prin aceasta a dat timp de cugetare coaliției grofilor, ca să revină la alte sentimente și să abandoneze povestea cu rezoluția. Și după-cum se scrie, s'a aflat deja formulă — potrivită, de a retira și a rămânea și pe mai departe în fruntea afacerilor.

Ceea-ce e mai dureros în toată afacerea, că factorii competenți încă tot n'au aflat de sosit timpul pentru o politică curățitoare și pentru chemarea la putere a — poporului.

Cine dorește episcopia maghiară? Cu prilejul adunării reprezentanții orașului Dobrișin, a înaintat curatorul suprem al diecezei calvine de acolo, contele Degenfeld József, o strașnică propunere în favorul episcopiei gr.-cat maghiare, din care extragem următoarele:

Când vedem, că clerul român, în conglăuire cu elementul laic, cu încunjurarea guvernului maghiar, încearcă să abată pe capul suprem al lumii catolice dela punctul său precizat în chestia episcopiei gr.-cat. maghiare, care punct de vedere e în favorul ideii de stat maghiar, e datorința societății maghiare și a publicului maghiar, ca să protesteze, și urgiteze, ca și limbei noastre să i-se recunoască atâta drept la altar, pe cât au alte limbi a naționalităților din țară...

Cei mulți înainte!

Noutăți.

Pentru sfânta casă din Loreto. În scopul pregătirii unui rând de ornate sacre bisericesti românești greco-catolice — pentru vestitul sanctuar al Preacuratei Vergure Maria din Loreto în Italia, care cu drept cuvânt se poate numi cel dintâiu sanctuar din lume, fiindcă în dânsul

se păstrează însăș casa aceea, din Nazaret, în carea Cuvântul lui Dumnezeu Trup s'făcut, și în carea a locuit preafericita Vergură Maria cu sfântul Iosif și cu Dumnezeescul Răscumpărător și Mântuitor al lumii: Domnul nostru Isus Hristos — au mai binevoit a contribui: Mult On. Pamfilu Grapini preot-protopop onorar în Rodna nouă 3 cor.; M. On. Nicolae Bolboca, protopopul tractului Vermeșului, dieceza Lugoșului, 3 cor., Amalia Bolboca 2 cor., Corneliu Bud, preot Boereni 5 cor., O preoteasă anonimă din tractul Aiudului 5 cor., Nicolae Moldovan, croitor Cluj 1 cor. și Ioan Muju a lui Dumitru din Bocicoel, Maramureș 1 cor. Dr. Victor Bojor, profesor de teologie.

„Viața lui Isus“. Duminecă seara despărțământul Blaj al Asociațiunii a aranjat în sala festivă a Casinei o frumoasă producțiune cu skiopticonul, reprezentând viața Mântuitorului. Icoanele skiopticonului au fost însoțite de lectura prof. Dr. Ales. Rusu, care a explicat după textul original alui Hock János, însemnătatea fiecărei icoane. Public a fost destul, putea fi și mai mult, pentru că atât chipurile ce reprezintau viața lui Isus dela naștere până la mormânt cât și textul vredniceau un public cât mai numeros.

Un tun nemai pomenit de mare. Americanii pentru apărarea canalului de curând săpat și-au făcut un tun cum n'a mai fost de când e lumea. E lung de 100 stânjeni și e nemăsurat de greu. Tunul acesta aruncă glonțul cale de 20 de poște. Și ce mai glonț! Lung de un stânjen și greu de 2150 fonti. Ca să puști odată îți trebuie 140 fonti de dinamită și 520 de prav de pușcă. Are o putere de-i în stare se găurească un părete de oțel mai gros de un metru. E ceva nemai pomenit.

Știri literare. Pâr. vicar al Maramureșului Tit Bud, a publicat o colecție de date istorice referitoare la originea și înființarea protopopiatelor, parohiilor și mănăstirilor române din Maramureș. Dupăcum însuș recunoaște, cartea are multe lacune, e rândul preoțimeii din Maramureș să cante a întregi lipsurile cu date necunoscute până acuma și sigure. Scrierea costă 3 cor. s'a tipărit în tipografia diecesană din Gherla.

Darul d-lui A. Vlahuță. Poetul A. Vlahuță și-a pus în vânzare colecțiunea sa de tablouri. Societatea pentru cultura și literatura poporului român din Bucovina s'a hotărât se jertfească mai multe mii de coroane pentru cumpărarea uneia din pânzele lui Grigorescu, cari fac mare parte în colecțiunea d-lui Vlahuță. Poetul însă a declarat, că cu mare bunăvoință dăruiește acel tablou fraților săi din Bucovina. Pe pânză este pictată Păstorița, (reprodusă pe pag. 208 din monografia lui Grigorescu.)

Acum tabloul e la Cernăuți deja, și ocupă loc de frunte în casa națională a Societății.

Economii și grădinarii cum se cade, cari își știu face calculii în ale economiei, cumpără sămânțuri numai dela Mauthner, chiar și atunci, când dela alții le-ar putea cumpăra mai ieftin. Ei au aflat, din experință că prețul redus se poate face numai în paguba cumpărătorului, luând marfa de calitate mai proastă. (31) 11—13

Posta Redacțiunii.

Străinul. Ne pare rău dar nu putem publica raport despre niște misiuni pe care nu le-ați auzit decât pe sfârșite.

Partea Literară.

VOEVOZII.

Povestire originală a „Unirii“.

de Dela Bistrița.

(Continuare).

Ce ticseală de lume la mănăstirea sfântă din deal! Nu se mai pomenise, de când pământul, ca în noaptea sfinteii Invierii să se fi adunat atât popor credincios la cuviosul lăcaș dela Argeș, ca tocmai în noaptea de azi.

Din deal până în vale și din vale până în deal — tot povirnișul din preajma schitului e plin de popor creștin, care se ține lanț până la poalele pădurii și se respiră până la malurile Argeșului.

Și Doamne, câtă viață, câtă bucurie și sufletească mulcomire nu lucește în ochii tuturor, doar Fiul dumnezeesc, înviind din morți, aduse pacea sufletului și pe dalba pământului românesc!

Oștile măndre și războinice se înșiră pe toată valea. Pela răstâmpenii drumurilor ce se înfurcesc de-a curmezișul, se împânzese armășeii, flăcăii voiniei de munte; pe potecile ce duc țintă spre schit adăstează vorniceii; iar pe la porțile bisericii străjuiesc arnăuții și seimenii.

Pe coasta delușorului din livada schitului stau trâmbiștii și cimpoerii, surlașii și toboșerii, car în friguri de nerăbdare așteaptă să-și pună în mișcare surlele și triștile, cimpoaiele cu fluere, cavalele și dobele.

Din geamlăcurile mărețului lăcaș de închiuăciune răsbea un șuvoi de raze orbitoare, ce lumina îndepărtarea împrejurimilor întunecate.

Înlăuntrul mănăstirii se începea slujba Invierii. Toată boerimea de frunte a Țării împreună cu tinărul Vodă, Radu dela Afumați, se află de față la sfânta Inviere. Gloata era oprită de arnăuți la ușile bisericii, de vreme-ce nici boerimea nu mai încăpea.

Tinerile jupănițe, fetele boerilor veliți, se îmbulziau care mai de care cu gândul, nu atât de rugăciune, cât mai mult de a zări pe tinărul Vodă, care ședea ca un sfânt în strana domnească. Cine știe, dacă la urma urmei u'a pune ochii, mării Doamne, pe vre-o una din ele?...

În valmeșul mulțimei se stîrni așa deodată o mișcare neobicinuită. Cu toți tresărira înspăimântați și îngroziți la puternicile descărcături ale focurilor de salve, la bubuitul detunăturilor asurzitoare, la sunetele ascuțite de trîmbițe și surle, la dangătele clopotelor sunătoare, la răcnetul de bucurie al norodului din preajma mănăstirii.

Iesă Invierea! O Doamne, cât de măreață și plină de farmec nu-i procesiunea sfinteii Invierii, ce se pornește în clipa de față din sfântul lăcaș!

Mai întâiu trec praporile înfrățite de steagurile oștilor Țării, pe cari, la lumina slabă a luminărilor, zărești chipurile zogrăvite a sf. George, a Maicii Precește, ori a vulturului românesc ce ține în plise o cruciuliță de aur.

Steagul domnesc, țesut pe-o pânză roșiatică de mătășă subțire, e purtat cu fală de stegarii Curții.

Vezi apoi cum trec și călugării cu bărbile albe, cărunți și gârbovi, cu chipuri senine, cu ochii smeriți și plecați spre pământ. În mâinile lor slăbănoage și ciolănoase țin aprinse luminări de galbenă ceară, iar o seamă își sprijină bătrânețele adânci pe toiaguri de singer.

Cuviosii călugări pășese încet, cu pași mărunți și îngână pe nas cucernicul cânt de inviere:

„Hristos a înviat din morți,
Cu moarte pe moarte călcând,
Și celor din mormânturi
Vieată dăruindu-le!“

După ei trec Preacuviosii stareți, egumeni, arhimandriți, arhirei și vlădici, însoțind cu toții, în odăjdii sfinte, pe Sfinția Sa, metropolitul Maxim, care pășește impunător cu cărja păstorească în mâna stângă, îmbrăcat în veșminte de aur și bătute cu pietri prețioase.

La ușile bisericii Cuvioasa Față așteaptă pe Măria Sa să-i dea de sărutat crucea de aur, ce-o poartă în mână.

Domnul, în aceasta clipă solemnă, în care e privit de boerimea și de poporul întreg, sărută umilit de trei-ori fruntea Cuviosului metropolit. Apoi întămâiat de nouă-ori și stropit cu aghiazmă, sărută crucea de aur din mâna metropolitului și deschide procesiunea, urmată de alaiul domnesc.

În frunte trece hatmanul Costea, îmbrățit trupește, dar cu sufletul tinăr, neobosit în războaie. După el urmează Visternicul cel mare al Țării Nicolae Șoituțu, bărbat priceput la înțelegerea pasurilor Cărmei. După dansul perândează armașul Petrașcu, om spătos și chipș, stratornicul Mircea și postelnicul Brâncoveanu, amândoi români neași și vâjnoși. După ei treceau marii comiși Iliascu și Vintilă, amândoi frați vitregi. Lor le urmează stoinicul Pantelimon, cunoscut la toți prin nezdăvăniile și chipbușurile ce le făcea pe la mesele mari. Trece și sulgerul Hasap, poreclit „Cârnu“ — pe semne, că ar fi fost cărn din fire. După el perândează medelnicerul Șendrea, boer putred de bogat, după care vin vâtavii cu aprozii și postelnicul Balș, om tare bun de inimă și bun creștin, purtând în mâna stângă toiagul de argint al Măriei Sale, iar în cea dreapta luminarea de Paști.

După ei în haine strălucitoare și scumpe trec însuși Măria Sa Vodă Radu, frumos și măndru ca un Făt-frumos din povești tinăr, ager și plin de viață.

Pășește domol și sprinten, clătînd din cap norodului care îi se închină.

Veșmântul lui de brocard de argint albastru se coboară până la glesne, pe umerii lui spetoși atârna o tunică roșie înfășurată cu găitane negre, prinse în nasturi de aur. De-asupra tunicii mai poartă o mantie de catifea purpurie, blanită cu samur, prinsă în voie de gâtul lui într-o floare cu pietri scumpe.

În picioare poartă niște botfori galbeni — iar subsuori își ține cuca, cu care-și acopere pletele lungi și negre-crețe. În mâna dreaptă ține luminarea Invierii, pe când stînga și-o poartă în voie.

Pe urma lui trece spătarul Pintilie, o rudă de-a lui Vodă, purtând armele domnitorului: sabia de tăiat și buzduganul de strivit. Apoi perândează toți copiii de curte și păhărniceii, cari încheie alaiul domnesc.

După-ce pârândează și cealaltă boerime, neatrănătoare de domn, trec și jupănesele și jupănițele, pe cari strălucește aurul și lumina pietrelor scumpe, înșirate pe blănurile rare și costișitoare, în urechile cărora tremurau cerceii mari de mărgăritare, ce-ajungeau până la umeri, cu mâinile șerpuite de brățări de aur, bătute în pietre de safir, de smaragd și rubin.

Întregul alaiu împreună cu poporul ocolește de trei-ori, de jur împrejur sfânta mănăstire, în cântece sfinte și în detunături de salve.

De privești din vale măreția Invierii, luminările aprinse din mâinile norodului credincios par, în întunerecul nopții, a fi un izvor de sori scilpitori, ce liuresc ca steleșoarele din calea lui Traian.

Ce noapte sfântă și plină de farmec cerească! Și azi bătrânii vor mai pomeni-o în vorba lor, după-cum ar fi auzit-o din străbuni. Ca fumul de tămâie, ce se urcă din argintatele cădelnițe spre vecinica și de-apururi fericită împărăție a Sfinților, astfel și sufletele tuturor își ridicau ochii, își suiau inimile pline de rugă fierbinți către cel înviat cu adevărat din morți.

Și precum roua nopții se lasă peste întinderea firei, tot astfel și roua binecăvântărilor dumnezeiești curgea din înălțimi peste poporul românesc.

* * *

Prohodul se sfârșise demult. Salvele încetară, buciurile și surlele nu mai sunau; clopotele nu mai dangăneau.

Norodul întreg se împărășise, căci nu peste multă vreme erau să se reverse zorii de zi. Peste tot aceeași liniște pacinică și sfântă ca mai înainte! Numai apele salavragiului Argeș, vecinic neadormite, povestiau mai departe povestea lor nesfârșită.

CAPITOLUL IX.

E ziua de Paști. Împăratul zărilor — soarele, par'că dinadins refrângea de pe bolta curată un potop de raze mai fierbinți și mai luminoase ca altădată, — numai de dragul pământului românesc.

Craiul luminei scilpea măndru și vesel în neclintit albastru, frumos ca un Făt-frumos, intrupat din poveștile ascunse sub negura de vreme. Din sinu-i arzător aruncă peste rotogolul pământului o dulce înviere.

În curtea lui Vodă foia boerimea de frunte a Țării. După sfârșirea slujbelor sfinte, curtimea velită curgea numeroasă, pentru a aduce Măriei Sale prinos de sărbătoare. Cum intri în casa lui Vodă, te pâlăște chiar din pragul ușei plăcutul miros de pască și de cozonac, de țuică și de uscături.

Înăuntrul odăii, unde Măria Sa cinstește pe boeri, nu e tocmai îmbogățit și împodobit, ci a rămas același ca de obicei. Pe jos vezi așternute lăicere, în mijlocul odăii stă o masă acoperită cu o pânză albă de borangie, brăzdată cu niște fire de aur. Pe ele mijea talgerile cu felioarele de pască și cozonac, uscături, ouă roșii, sticle pline cu țuică, păhăruțe și servete curate. Împrejurul mesei stau patru scaune, artistic săpate, pe pereți atârna o oglindă mare într-o ramă groasă de nuc, aurită și portretul de fericită pomenire al lui Neagoe Basarabul, etitorul mănăstirii dela Argeș, sub care stă o canapea îmbrăcată în catifea roșie cu pajura Țării pe dânsa. Pe jos erau întinse covoare din Persia.

In oada se învârtea cu neastimpăr stolnicul Pantelimon, care aștepta cu rachiul turnat prin păhare pe sumedenia de boeri.

— Ian haideți mai iute, enconășilor D-voastră, că se răcește țuica, striga către boerii, ce intrau pe ușa.

— Măi, că poznaș mai ești, Pantelimeane, — grăi șoituzu, — bată-te norocul!

— Fără țuică nu-i noroc, lăsați vorba multă și luați câte un păhăruț.

— Lasă, c'om cinsti cu Vodă.

— Mai întâiu cu mine și apoi cu Vodă, că doar țuica-i tot atât de gustoasă, când o beați cu mine ori cu Vodă.

(Va urma.)

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

Administrația bisericească. Care e menită să fie un îndreptar practic pentru preoții noștri și un sfetnic de casă credincios și ușor de consultat aproape în toate cazurile ce pot obveni în păstoria sufletelor e o colecțiune bogată de legi, ordinațiuni, normative, adunate la olaltă în ordine sistematică din actele și decretule conciliilor noastre provinciale, din actele sinodale ale sinoadelor diecezane din toate patru diecezele aparținătoare provinciei noastre metropolitane, din cercularele, ce servesc ca normative în toate patru diecezele aparținătoare provinciei noastre metropolitane, din cercurile ce servesc ca normative în toate patru diecezele noastre, din legile politice-bisericești, articolul de lege XXVII din 1907 și alte legi ale țării, din autori aprobați scl. Are un conținut vast de XVI+763 pagini în 8° mare și se poate procura dela dela autorul: *Ioan Genț*, protoșop gr.-cat. în Nagyvárad, Sztaroveszky-utea nr. 6. Prețul unui exemplar legat în pânză 12 cor. și 76 fileri porto postal, iar al unui exemplar legat în piele 15 cor. și 76 fileri porto postal.

„Biblioteca pentru toți“ Nr. 732—733 **Satana de Ludvic Daus**, un volum de 200 pag. — Prețul 60 bani.

A apărut în editura librăriei C. Sfetea din Biblioteca Societății „Steana“ „Foloasele învățaturii“ de P. Dulfu, „Cântece voinicești și ostășești“ de C. Rădulescu Codin, St. Tuțescu și S. Kirileanu, „Din legendele neamului de Hohenzollern“ de St. Iosif, „Flori și povești“ de Ion Dragoslav, „Din Bucovina de altă dată“ de Ion Grămadă, „Românii de peste Carpați“ de I. Slavici, „Colinde și Cântece de Stea“ de Cristu Negoescu. Prețul 20 bani bucata.

Tot acolo se află „Din Biblioteca pentru popor a Casei Școlilor“ „Povestiri din Halima“ Cartea I. 50 bani. Cartea II. 45 bani. „Povestiri de Petrecere și de folos“ de M. Sadoveanu 40 bani.

„Lucașfărul“ Nr. 11, 1912 cu următorul sumar: * * * Cuvântul nostru asupra schimbărilor politice dela noi. Șt. O. Iosif: Sonet. Liviu Marian: Pe fundul cupei. V. C. Osvadă: Mișcarea cooperativă. O. Goga: Oameni (poezie). Aegrotus: Trandafirul și cartofii. I. Agârbiceanu: Povestea unei vieți (roman). Cronici: I. Gorun: Sărbătorirea lui Caragiale. Agitații politice. Insemnări: Un interviu. De strigis quae non sunt... O personalitate. Ilustrațiuni: N. Grigorescu: La marginea satului.

„Cosinzeana“, revistă literară ilustrată, săptămânală nr. 12—1912, cu următorul cupriș: Ioan Agârbiceanu: Căsnicia lui Ludovic Petrescu, nov. I. U. Soricu: Sonete, poezie. Ioan Dragoslav: Lizica, povestire. O Hulea: Cântec de primăvară, poezie. A. Fogazzaro. — D. Tomescu: Misterul poetului, roman. V. Stoica: Cântec, poezie, trad. Prof. T. L. Blaga: Seca-vor cândva mările? R. Margean: Reformele în China. Serisori dela Redacție. Ghicitori. Ilustrații. Cu aeroplanul peste ocean. Orașul Beirut; Turcoalice îmbrăcate după moda din Paris. Abonamentul e 12 cor. la an. Intre abonații, cari plătesc abonamentul înainte pe un an întreg, sortăm premii opt biblioteci de câte 25 cor.

Proprietar-editor: **AUREL C. DOMȘA.**

Redactor respons.: **AUGUSTIN GRUIȚIA.**

Atragem atențiunea

la pepiniera „Domeniului românesc din Bobalna“ lângă Orăștie, a cărui proprietar e *Dr. Aurel Vlad*, unde se află de vânzare pentru primăvara anului curent un (1) milion

altoi de vie americană,

din calitățile (soiurile) cele mai distinse pentru vin și masă, pe lângă celea mai moderate prețuri. — Viță americană cu și fără rădăcină, și ochiuri pentru altoit din toate variațiile (soiurile) încă se află de vânzare.

Fiind pepiniera noastră bine îngrijită, n-a fost atăcată de peronosporă, altoii sunt desvoltați la perfecție. Pentru altoii liferati din pepiniera noastră garantăm, că soiurile sunt curate.

La cerere să trimită *franco și gratis catalogul* despre altoi de viie cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor vii

Proprietarii de vii să se adreseze cu încredere deplină la (19) 24—45

Administrația „Domeniului din Bobalna“

Bábolna u. p. Szászváros.

Sfat și ajutor.

Cei ce sufer în defecte de mistuire, dureri și arsuri de stomac, constipație și alte scăderi împreunate cu aceste, află vindecare cu ajutorul

PICURILOR DE STOMAC

ai lui BRADY

numiți mai înainte „Picuri de Mariacell“, ce s'au dovedit de buni, acum mai bine de 30 ani încoace.

Se află în fiecare apotecă. O sticlă mare cu 160 cor., mică cu — 90 fileri. 6 sticle deodată cu 540 cor. 3 sticle mari 480 cor. trimise franco, dacă prețul se trimite înainte.

Apoteca **K. BRÁDY** la „Magyar Király“ în Viena I. Fleischmarkt 2. Depot 5. (19) 5—13

Ingrijiți-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă, este a se înscrie de membru la

„Asociația Esehiana de Ajutorare Reciprocă“.

La aceasta asociație poate să se facă membru ori care persoană dela etatea de 21—80 ani. Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazurile de moarte, deja după un an de membie i-se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor., iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membie, prin oare care nenorocire neputincios de muncă, i-se solvește până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor. însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i-se solvește membrului până ce trăiește o rentă lunară de 50 cor. Peste 1400 coroane taxe pentru cazuri de moarte membrul nu e obligat a solvi. Membrii dela etatea de 60—80 ani cel mult 1600 cor. Acești membri însă n'au drept la rente.

După 3 ani de membie toate plătirile se pot sista rămânând membrul asigurat pe o sumă mai mică. Se pot semna 1—2 cnote (2000—4000 cor.). Atestat medical nu se recere.

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de măritșuri, poate fiecare a-și asigura fetele, dacă aceste n'au trecut etatea de 21 ani. Se pot semna 1—2 cnote (2000—4000 cor.). Dacă o fată după 3 ani de membie rămâne orfană, înceată solvirea taxelor, iar la măritș, fata primește suma asigurată, ori dacă nu se mărită, la împlinirea etății de 24 de ani. Fetele mici plătesc taxe foarte mici, așa că se pot înscrie chiar îndată după naștere.

Răposând o fată după 3 ani de membie, solvim erezilor suma asigurată. Licidările se fac strict în sensul statutelor.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanță: cuote semnate până la 15.000.000 cor. și 215.000 cor. fond de garanță.

Prospecte și blancete trimitem gratuit. Aplicăm secretari în toate orașele și bărbuți de încredere în toate comunele.

Asociația Esehiană de Ajutorare Reciprocă. (7) 6—24

Direcțiunea pentru Ungaria:

Timișoara (Temesvár, Hunyadi-utca 4. szám.)

Onorată Preoțime!

Vă rog a nu întârzia cu comanda de vin pentru sfințele paști, ca să poată ajunge la timp.

Rămân, rugându-mă de spriginul **On. Dvstre**, asigurându-Vă de serviciu creștinesc.

Cu toată stima:

Petru Benea,
proprietar de vii
Világos, com. Arad.

Catalog să trimite gratuit. (44) 11—13

Nr. 37—1912.

(54) 2—3.

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea bisericii greco-carolice din Bethlen-Sânmielăuș (Bethlenszentmiklos) comitatul Târnavei mici, prin aceasta se recearcă să-și înainteze ofertele în scris, însoțite de cauțiunea de 1000 coroane, adică Una mie coroane, la oficiul parohial cel mult până la 14 April st. n. 1912 la 10 a. m.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre acestea lucrări și anume: formulariul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul aprobate de Preaveneratul Conzistor Metropolitan la 20 Februar 1912 sub Nrul 1111/1912 se pot studia zilnic la oficiul parohial gr.-cat. între orele 8—12 și 2—6.

Curatorul bisericesc își rezervă dreptul de alegere dintre toți oferentii.

Bethlen-Sânmielăuș, la 23 Martie 1912.

Ioan Gligor,
adm. par. gr.-cat.

Ioan Marele,
curator prim.

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29.349.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **Parteniu Cosma**,
directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijloace: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiții de încredere ai societății.

Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

»Banca generală de asigurare« dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire, că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben. Edificiul „Albina“.

(1) 18—52.

Români replantați viile cu altoi de la firmă Română!

„MUGURUL“

însoțire economică Elisabetopol-Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v.m.)

Altoi de vie!

Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă.

Vită americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit,
Vită europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Însoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

trei (3) milioane.

Școlile noastre de altoi n'au fost atâcate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată.

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 41—?

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit.

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. pe porale pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducta.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K.	5.002.540-78
Capitale asigurate pe viață achitate	„	4.884.801-12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	foc	119.530.992—
	viață	11.080.266—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	2.438.817—

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cereri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(5) 31—?